

Wartość bezwzględna - proste nierówności

Musimy umieć rozwiązać proste nierówności z wartością bezwzględna.

Definicja

$|a - b|$ oznacza odległość a od b .

Definicja

$|a - b|$ oznacza odległość a od b .

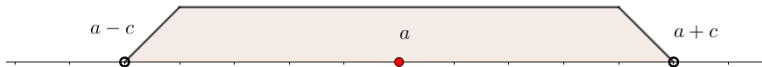
Konsekwencje:

- $|a - b| \geq 0$ - czyli odległość między dwoma punktami (na osi liczbowej) nie może być ujemna,
- $|a - b| = |b - a|$ - odległość a od b jest taka sama jak b od a ,
- $|a - b| \leq |a - c| + |c - b|$ odległość a od b jest nie większa niż suma odległości a od c i c od b .

Nierówności postaci

$$|x - a| < c$$

oznaczają, że odległość x od a ma być mniejsza od c . Czyli

$$x \in]a - c, a + c[$$

W praktyce rozwiązujemy je następująco:

$$|x - a| < c$$

W praktyce rozwiązujemy je następująco:

$$|x - a| < c$$

$$-c < x - a < c$$

W praktyce rozwiązujemy je następująco:

$$|x - a| < c$$

$$-c < x - a < c$$

Czyli:

$$a - c < x < a + c$$

W praktyce rozwiązujemy je następująco:

$$|x - a| < c$$

$$-c < x - a < c$$

Czyli:

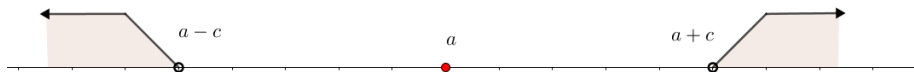
$$a - c < x < a + c$$

Ostatecznie otrzymujemy: $x \in]a - c, a + c[$

Nierówności postaci

$$|x - a| > c$$

oznaczają, że odległość x od a ma być większa od c . Czyli

$$x \in] - \infty, a - c[\text{ or }] a + c, \infty [$$

W praktyce rozwiązujemy je następująco:

$$|x - a| > c$$

W praktyce rozwiązujemy je następująco:

$$|x - a| > c$$

$$x - a < -c \quad \text{or} \quad x - a > c$$

W praktyce rozwiązujemy je następująco:

$$|x - a| > c$$

$$x - a < -c \quad \text{or} \quad x - a > c$$

Czyli:

$$x < a - c \quad \text{or} \quad x > a + c$$

W praktyce rozwiązujemy je następująco:

$$|x - a| > c$$

$$x - a < -c \quad \text{or} \quad x - a > c$$

Czyli:

$$x < a - c \quad \text{or} \quad x > a + c$$

Ostatecznie otrzymujemy: $x \in] - \infty, a - c[\cup]a + c, \infty[$

Przykłady 1

Rozwiążmy $|x| < 3$.

Przykłady 1

Rozwiążmy $|x| < 3$. Zapiszmy tę nierówność jako $|x - 0| < 3$, czyli odległość x od 0 musi być mniejsza od 3. Czyli

$$-3 < x < 3$$

Przykłady 1

Rozważmy $|x| < 3$. Zapiszmy tę nierówność jako $|x - 0| < 3$, czyli odległość x od 0 musi być mniejsza od 3. Czyli

$$-3 < x < 3$$

Rozwiązanie: $x \in] - 3, 3[$

Przykłady 2

Rozwiążmy $|x - 1| \leq 2$.

Przykłady 2

Rozwiążmy $|x - 1| \leq 2$. Odległość x od 1 musi być nie większa od 2.

Algebraicznie rozwiązujemy następująco:

$$-2 \leq x - 1 \leq 2$$

Przykłady 2

Rozwiążmy $|x - 1| \leq 2$. Odległość x od 1 musi być nie większa od 2.

Algebraicznie rozwiązujemy następująco:

$$-2 \leq x - 1 \leq 2$$

$$-1 \leq x \leq 3$$

Przykłady 2

Rozwiążmy $|x - 1| \leq 2$. Odległość x od 1 musi być nie większa od 2.

Algebraicznie rozwiązujemy następująco:

$$-2 \leq x - 1 \leq 2$$

$$-1 \leq x \leq 3$$

Rozwiązanie: $x \in [-1, 3]$

Przykłady 3

Rozwiążmy $|2x - 5| < 4$.

Przykłady 3

Rozwiążmy $|2x - 5| < 4$. Odległość $2x$ od 5 musi być mniejsza od 4.

Algebraicznie:

$$-4 < 2x - 5 < 4$$

Przykłady 3

Rozwiążmy $|2x - 5| < 4$. Odległość $2x$ od 5 musi być mniejsza od 4.

Algebraicznie:

$$-4 < 2x - 5 < 4$$

$$0.5 < x < 4.5$$

Przykłady 3

Rozwiążmy $|2x - 5| < 4$. Odległość $2x$ od 5 musi być mniejsza od 4.

Algebraicznie:

$$-4 < 2x - 5 < 4$$

$$0.5 < x < 4.5$$

Rozwiązanie: $x \in]0.5, 4.5[$

Przykłady 4

Rozwiążmy $|x + 7| \leq 2$.

Przykłady 4

Rozwiążmy $|x + 7| \leq 2$. Odległość x od -7 musi być nie większa od 2.

Algebraicznie:

$$-2 \leq x + 7 \leq 2$$

Przykłady 4

Rozwiążmy $|x + 7| \leq 2$. Odległość x od -7 musi być nie większa od 2.

Algebraicznie:

$$-2 \leq x + 7 \leq 2$$

$$-9 \leq x \leq -5$$

Przykłady 4

Rozwiążmy $|x + 7| \leq 2$. Odległość x od -7 musi być nie większa od 2.

Algebraicznie:

$$-2 \leq x + 7 \leq 2$$

$$-9 \leq x \leq -5$$

Rozwiązanie: $x \in [-9, -5]$

Przykłady 5

Rozwiążmy $|x - 3| > 4$.

Przykłady 5

Rozwiążmy $|x - 3| > 4$. Odległość x od 3 musi być większa od 4.

Algebraicznie:

$$x - 3 < -4 \quad \text{or} \quad x - 3 > 4$$

Przykłady 5

Rozwiążmy $|x - 3| > 4$. Odległość x od 3 musi być większa od 4.

Algebraicznie:

$$x - 3 < -4 \quad \text{or} \quad x - 3 > 4$$

$$x < -1 \quad \text{or} \quad x > 7$$

Przykłady 5

Rozwiążmy $|x - 3| > 4$. Odległość x od 3 musi być większa od 4.

Algebraicznie:

$$x - 3 < -4 \quad \text{or} \quad x - 3 > 4$$

$$x < -1 \quad \text{or} \quad x > 7$$

Rozwiązanie: $x \in] - \infty, -1[\cup]7, \infty[$

Przykłady 6

Rozwiążmy $|x + 1| \geq 8$.

Przykłady 6

Rozwiążmy $|x + 1| \geq 8$. Odległość x od -1 musi być nie mniejsza od 8.

Algebraicznie:

$$x + 1 \leq -8 \quad \text{or} \quad x + 1 \geq 8$$

Przykłady 6

Rozwiążmy $|x + 1| \geq 8$. Odległość x od -1 musi być nie mniejsza od 8.

Algebraicznie:

$$x + 1 \leq -8 \quad \text{or} \quad x + 1 \geq 8$$

$$x \leq -9 \quad \text{or} \quad x \geq 7$$

Przykłady 6

Rozwiążmy $|x + 1| \geq 8$. Odległość x od -1 musi być nie mniejsza od 8.

Algebraicznie:

$$x + 1 \leq -8 \quad \text{or} \quad x + 1 \geq 8$$

$$x \leq -9 \quad \text{or} \quad x \geq 7$$

Rozwiązanie: $x \in] - \infty, -9] \cup [7, \infty[$

Przykłady 7

Rozwiążmy $|4x + 5| > 1$.

Przykłady 7

Rozwiążmy $|4x + 5| > 1$. Odległość $4x$ od -5 musi być większa od 1.

Algebraicznie:

$$4x + 5 < -1 \quad \text{or} \quad 4x + 5 > 1$$

Przykłady 7

Rozwiążmy $|4x + 5| > 1$. Odległość $4x$ od -5 musi być większa od 1.

Algebraicznie:

$$4x + 5 < -1 \quad \text{or} \quad 4x + 5 > 1$$

$$x < -1.5 \quad \text{or} \quad x > -1$$

Przykłady 7

Rozwiążmy $|4x + 5| > 1$. Odległość $4x$ od -5 musi być większa od 1.

Algebraicznie:

$$4x + 5 < -1 \quad \text{or} \quad 4x + 5 > 1$$

$$x < -1.5 \quad \text{or} \quad x > -1$$

Rozwiązanie: $x \in] - \infty, -1.5[\cup] -1, \infty[$

W razie jakichkolwiek pytań, prosze pisać na T.J.Lechowski@gmail.com.